

Sygn. akt VI ACa 1246/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Grażyna Kramarska

Sędziowie: SA Jacek Sadowski

SA Agata Zając (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Olga Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2019 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko A. W. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt III C 274/16

I. oddala apelację,

II. zasądza od A. W. (1) na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 8100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 1246/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 lutego 2016 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. – wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej czynności prawnej – umowy o podział majątku wspólnego zawartej pomiędzy A. W. (1) a A. W. (2) w dniu 2 października 2013 r. przed notariuszem w W. M. K. w formie aktu notarialnego, Rep. (...), na podstawie której pozwana nabyła bez obowiązku spłat wyłączną własność:

1. nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę o nr ewid. (...) o pow. 1.576 m⁽²⁾ położonej w województwie (...), powiecie (...), gminie N., miejscowości S., dla której Sąd Rejonowy w L., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...),
2. udziału wynoszącego (...) części we współwłasności niezabudowanej nieruchomości gruntowej (drodze), stanowiącej działkę o nr ewid. (...), o pow. 0,0540 ha, położonej w gminie N., miejscowości S., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w L., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...),

3. udziału wynoszącego (...) części we współwłasności niezabudowanej nieruchomości gruntowej (drodze), stanowiącej działkę o nr ewid. (...), o pow. 0,1629 ha, położonej w gminie N., miejscowości S., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w L., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...),

a ponadto w całości prawo własności ruchomości wedle wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do sporządzonego przed notariuszem w W. M. K. aktu notarialnego z 2 października 2013 r., Rep. (...).

Na rozprawie w dniu 2 grudnia 2016 r. powódka cofnęła pozew w zakresie punktu czwartego, tj. w części dotyczącej prawa własności ruchomości, na które to cofnięcie pozwana wyraziła zgodę.

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2016 r. postępowanie w zakresie żądania zawartego w pkt 4 pozwu zostało umorzone.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu. Wskazała, powołując się na treść art. 43 § 2 k.r.o., że nie można przyjąć, że na skutek ustanowienia rozdzielności majątkowej pomiędzy małżonkami, drugiemu małżonkowi przypada udział w majątku wspólnym w wysokości 50%, a nadto, iż była uprawniona do żądania ustalenia nierównych udziałów, stosownie do nakładów poniesionych na majątek wspólny. Podniosła, iż całość nakładów na majątek wspólny poniosła pozwana ze środków uzyskanych z pomocy finansowej, jak i spieniężenia majątku po rodzicach oraz swojej działalności gospodarczej, przy czym na brak pokrzywdzenia wierzyciela wskazuje okoliczność, iż nie rozporządziła posiadanym majątkiem. Wskazała także, iż stwierdzenie bezskuteczności umowy o podział majątku wspólnego nie uprawnia powoda (wierzyciela) do prowadzenia egzekucji z majątku wspólnego wobec nieuzyskania tytułu wykonawczego przeciwko pozwanej. Pozwana podkreśliła także, że nie zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 527 k.c., tj. brak jest działania ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, jak również nie doszło do uzyskania po stronie pozwanej korzyści majątkowej.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie uznał za bezskuteczną w stosunku do powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. ugodę z dnia 2 października 2013 r. zawartą w W. przez Notariuszem M. K., Rep. (...), na mocy której został dokonany podział majątku wspólnego A. W. (2) i A. W. (1), w wyniku którego A. W. (1) stała się wyłącznym właścicielem:

- zabudowanej nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości S., stanowiącej działkę ewidencyjną o nr (...), dla której Sąd Rejonowy w L.IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę wieczystą o nr (...),

- udziału wynoszącego (...) części niezabudowanej nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości S., stanowiącej działkę ewidencyjną o nr (...), dla której Sąd Rejonowy w L. IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę wieczystą o nr (...),

- udziału wynoszącego (...) części niezabudowanej nieruchomości gruntowej (drodze), położonej w miejscowości S., stanowiącej działkę ewidencyjną o nr (...), dla której Sąd Rejonowy w L. IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę wieczystą o nr (...),

w zakresie wierzytelności przysługującej powódce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wobec dłużnika A. W. (2) stwierdzonej w nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym przez Sąd Okręgowy w W.XXVI Wydział Gospodarczy w dniu 7 marca 2013 roku w sprawie pod sygn. akt XXVI GNc 146/13, któremu Sąd Okręgowy w W.XXVI Wydział Gospodarczy postanowieniem z dnia 27 maja 2013 roku nadał klauzulę wykonalności oraz zasądził od pozwanej A. W. (1) na rzecz powódki (...)

spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 25.196 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 14.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w ramach stałych stosunków handlowych przez ok. 8-10 lat zawierała z A. W. (2) umowy sprzedaży części samochodowych z odroczoną płatnością, na podstawie wystawionych faktur sprzedaży. A. W. (2) od 1999 roku prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe (...) w zakresie konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych. W prowadzonym warsztacie zatrudnił 5 pracowników. Również żona A. W. (2) – A. W. (1) pomagała w tej działalności wykonując, stosownie do potrzeb, określone prace np. nadzorowała pracowników, odbierała od powoda zamówione wcześniej przez męża części.

W okresie od 6 maja 2011 r. do 20 marca 2012 r. powódka i mąż pozwanej zawierali umowy sprzedaży, z których powódka należycie wywiązała się przekazując części kontrahentowi, zaś A. W. (2) nie uiścił ceny za zakup towarów zewidencjonowanych w ramach (...) wystawionych faktur, na łączną kwotę 134.957,72 zł. W dniu 11 lutego 2013 r. powódka wystąpiła z pozwem do Sądu Okręgowego w W. o wydanie w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty należności w kwocie 155.596,80 zł, na którą oprócz niezapłaconych sum składały się także należne skapitalizowane odsetki. Sąd Okręgowy w W. wydał w stosunku do A. W. (2) w dniu 7 marca 2013 r. w sprawie o sygn. akt XXVI GNC 146/13 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądając na rzecz powódki na kwotę 155.596,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu w wysokości 5.562,00 zł. Nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności. A. W. (2) otrzymał nakaz zapłaty w dniu 19 marca 2013 r.

Na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego powód w dniu 29 czerwca 2013 r. skierował wniosek egzekucyjny do P. B. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w W.. Dłużnik został zawiadomiony o wszczęciu egzekucji oraz wezwany do zapłaty pismami doręczonymi w dniu 30 lipca 2013 r. W toku prowadzonej egzekucji powód nie uzyskał zaspokojenia swojego roszczenia. Dokonano zajęcia wierzytelności dłużnika w Urzędzie Skarbowym z tytułu nadpłaty/ zwrotu podatku Vat, które okazało się nieskuteczne, podobnie jak zajęcie rachunków bankowych. Komornik dokonywał zajęcia ruchomości, m.in. samochodów: M. (...), K. (...) (8 sierpnia 2013 r.), C. (...), F. (...), jak i innych przedmiotów: zegarek T., meble, sprzęt elektroniczny, przedmioty użytkowe. W zakresie egzekucji z samochodu F. (...) oraz M. (...) postępowanie zostało umorzone, jak również z innych ruchomości: perkusji, talerzy i statywów oraz kompletu mebli – na wniosek wierzyciela. Wyrokiem z dnia 24 września 2014 roku Sąd Rejonowy (...) w W. w sprawie z powództwa A. W. (1) o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji oddalił powództwo w stosunku do samochodu marki K. (...), który został sprzedany za kwotę 14.400 zł w drodze licytacji 10 listopada 2015 r. Także liczne ruchomości zostały sprzedane w toku licytacji, jednak do wyegzekwowania od dłużnika na dzień 15 lutego 2016 r. pozostawała kwota 228 981 zł wraz z dalszymi odsetkami w wysokości 24,51 zł dziennie. Egzekucja jest bezskuteczna.

Pozwana oraz A. W. (2) są małżeństwem od 1992 roku. Do dnia 2 października 2013 r. małżonków, mimo prowadzonych przez każdego z małżonków działalności gospodarczych, łączyła ich ustawowa wspólność majątkowa małżeńska.

W dniu 2 października 2013 r. małżonkowie W. przed M. K. notariuszem w W. zawarli umowę majątkową małżeńską, ustanawiając rozdzielną majątkową (Rep. (...)), a następnie także w dniu 2 października 2013 r. dokonali umownego podziału majątku wspólnego, na który składały się prawo własności nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę o nr ewid. (...) o pow. 1.576 m² położonej w miejscowości S., dla której Sąd Rejonowy w L., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), udziału wynoszącego (...) części we współwłasności niezabudowanej nieruchomości gruntowej (drodze), stanowiącej działkę o nr ewid. (...), o pow. 0,0540 ha, położonej w miejscowości S., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w L., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), udziału wynoszącego (...) części we współwłasności niezabudowanej nieruchomości gruntowej (drodze), stanowiącej działkę o nr ewid. (...), o pow. 0,1629 ha, położonej w miejscowości S., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w L., IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz ruchomości wedle wykazu stanowiącego załącznik nr 1. Całość majątku na podstawie zawartej umowy nabyła pozwana bez żadnych spłat (Rep. (...), k. 122-129).

W trakcie trwania małżeństwa pozwana otrzymała od rodziców mieszkanie na T., gdzie zamieszkiwała wspólnie z rodziną. Z sumy uzyskanej ze sprzedaży wspólnie z mężem zakupiła działkę w S., gdzie rozpoczęli budowę ze środków uzyskanych z udzielonego im kredytu w kwocie 200.000 zł na 35 lat z ratą ok. 2.000 zł. Za wkład własny posłużyły pozwanej środki uzyskane ze spadku po zmarłej w 1999 r. matce – w kwocie 30.000 zł oraz kwaciarni, następnie

sprzedanej za kilkanaście tysięcy. Otrzymała także w całości spadek po ojcu zmarłym w 2006 roku. Odziedziczone mieszkanie rodziców przy ul. (...) w W. sprzedała za kwotę 430.000 zł, która stanowiła wkład do majątku wspólnego. Sprzedany został także pawilon handlowy, w którym początkowo w latach 1994-1999 działalność gospodarczą prowadził A. W. (2), a następnie od 1999 roku pozwana. Ze sprzedaży uzyskali kwotę 3.400 zł. Po zakończeniu prowadzenia sklepu, A. W. (2) z dniem 1 sierpnia 1998 roku rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej – warsztatu samochodowego, którą prowadził do 31 sierpnia 2013 roku. Mimo problemów z płynnością finansową, nie wystąpił z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Zatrudnił kilku (3-5) pracowników. W tym czasie pozwana prowadziła sklep z kosmetykami, a po jego zamknięciu do 2011 roku nie pracowała, pomagając w warsztacie męża kilka razy w tygodniu.

W dniu 10 sierpnia 2011 roku pozwana rozpoczęła działalność gospodarczą w tożsamej branży, co wcześniej jej mąż A. W. (2). Łudząco podobna jest także przyjęta firma. Tożsama jest także siedziba warsztatu. Pozwana prowadzi swoją działalność gospodarczą do chwili obecnej. A. W. (2) pomaga żonie codziennie przez kilka godzin. Nie jest jednakże formalnie zatrudniony ani też zarejestrowany jako osoba bezrobotna.

Małżonkowie wspólnie mieszkają przez cały czas trwania małżeństwa wraz z dwojgiem pełnoletnich obecnie dzieci. Oboje spłacali kredyt ze wspólnych środków i dochodów z działalności, także A. W. (2) samodzielnie spłacał kredyt. Oboje małżonkowie łożyli na utrzymanie rodziny, którego koszt kształtował się w kwocie ok. 6.000-7.000 zł. W 2011 roku A. W. (2) zalegał z zapłatą za wynajem hal, powstało zadłużenie u innych podmiotów, co było przyczyną rozpoczęcia tożsamej działalności przez nią, przy faktycznie wspólnie prowadzonej działalności gospodarczej, a zatem pełnej wiedzy pozwanej o zaciąganiu zobowiązań przez jej męża.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, których wiarygodności i prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron, w tym dowodach z dokumentów zgromadzonych w aktach o sygn. XXVI GNc 146/13 oraz w aktach Km 6132/13, a także zeznaniach stron.

Zeznania A. M. przesłuchanego za stronę powodową Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne.

Sąd Okręgowy uznał zeznania pozwanej za wiarygodne w zakresie sytuacji majątkowej małżonków, wskazując, że nie wynika z nich jednak jednoznacznie, iż majątek wspólny małżonków w całości pochodzi od pozwanej. Sąd Okręgowy zauważył, że pozwana jest zainteresowana wynikiem w sprawie, starała się wykazać, że zawarta umowa o podział majątku nie miała na celu pokrzywdzenia wierzyciela, a nadto, iż pozwana nie uzyskała korzyści majątkowej, zatem pozwana przedstawiała tylko te z okoliczności, które działały na jej korzyść, zaś odnośnie wielu kwestii zasłaniała się niewiedzą, niepamięcią. Pozwana wskazywała, że nie miała wiedzy o długach męża, następnie wskazywała, iż miał on trudności finansowe w 2008 roku, a w 2011 roku dlatego ona przejęła działalność, że mąż był niegospodarny i wówczas miał zadłużenie w zapłacie za najem ok. 4.000 zł, zatem w tym zakresie zeznania pozwanej są wewnętrznie sprzeczne i niewiarygodne, i nie mogą stanowić pełnego dowodu. Sąd Okręgowy uznał, że pozwana wiedziała o zadłużeniu męża, a jedynie w niniejszym procesie zeznaje odmiennie przyjmując taką postawę.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przesłuchanie A. W. (2) w charakterze świadka na okoliczności dotyczące nakładów ponoszonych na majątek wspólny, stopnia przyczynienia się do powstania majątku wspólnego, przyczyn zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej oraz o zobowiązanie pozwanej do wykazania zadłużenia jej męża wobec niej. W ocenie Sądu wnioski te należało uznać za spóźnione, a do wykazania wskazanych okoliczności wystarczającym był przeprowadzony dowód z zeznań pozwanej, złożony dokumenty, w tym także protokół z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie I C 2495/13 z powództwa A. W. (1) przeciwko (...) sp z o.o. o zwolnienie przedmiotu od egzekucji. Wskazując, że w dniu 8 kwietnia 2014 r. w tej sprawie zeznania złożył A. W. (2) (mąż powódki) przynajmniej fakt, że nie posiada majątku, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja Sąd Okręgowy uznał, że przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka zmierzałoby wyłącznie do przedłużenia postępowania, a nadto okoliczności na jakie świadek ten miałby zeznawać w świetle art. 527 k.c. nie mają znaczenia.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest zasadne, wskazując na treść art. 527 § 1 k.c.

Za bezsporny Sąd Okręgowy uznał fakt istnienia niewyegzekwowanej wierzytelności powodowej spółki opisanej w żądaniu pozwu oraz zawarcie przez strony umowy o podział majątku w dniu 2 października 2013 r., a więc po wszczęciu postępowania egzekucyjnego w dniu 28 czerwca 2013 r. przez powoda przeciwko dłużnikowi A. W. (2). Wskazując na treść zeznań A. W. (2) złożonych na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2014 r. w sprawie z powództwa A. W. (1) przeciwko (...) Sp. z o.o. o zwolnienie przedmiotu od egzekucji, w sprawie I C 2495/13 Sąd uznał, że dłużnik już w 2014 r. nie posiadał majątku, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód wykazał wszystkie przesłanki wynikające art. 527 k.c. Czynność prawna polegająca na podziale majątku wspólnego małżonków A. i A. W. (1) dokonana została z pokrzywdzeniem wierzyciela - (...) sp. z o.o., gdyż na skutek zawarcia umowy o podział majątku z dnia 2 października 2013 r., dłużnik A. W. (2) stał się niewypłacalny w stopniu wyższym niż przed jej dokonaniem. Fakt pogłębienia niewypłacalności dłużnika wykazany przez wierzyciela, znajduje także potwierdzenie w dokumentach z prowadzonego przeciwko A. W. (2) postępowania egzekucyjnego (sygn. akt KM 6132/13). Z akt sprawy wynika, że wysokość niespłaconej wierzytelności powoda na dzień 15 lutego 2016 r. kształtuje się na poziomie około 300.000 zł. Uzyskane zaś w toku komorniczej licytacji ruchomości kwoty są niewielkie, nie są w stanie zaspokoić całego roszczenia strony powodowej. Na skutek zaś podziału majątku małżonków A. W. (2) i A. W. (1) umową z dnia 2 października 2013 r. i przeniesienia udziałów w nieruchomościach na wyłączną własność pozwanej, dłużnik stał się niewypłacalny co najmniej w stopniu wyższym niż przed dokonaniem tej czynności, zaś jego działanie zostało dokonane z pełną świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Świadczy o tym fakt dokonania zaskarżonej czynności pomimo prowadzonej bezskutecznie wobec A. W. (2) egzekucji, co wykazał powód.

Sąd Okręgowy zauważył, że wierzytelność powoda powstała w okresie maj 2011 roku - marzec 2012 roku, a więc w chwili pozostawania dłużnika w ustroju ustawowej wspólności majątkowej, postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 6132/13 zostało wszczęte w czerwcu 2013 roku, dłużnik A. W. (2) został zawiadomienie o wszczęciu egzekucji w sprawie Km 6132/13 odebrał w dniu 30 lipca 2013 r. Natomiast dwa miesiące po doręczeniu tego zawiadomienia, dłużnik A. W. (2) zawarł z żoną w dniu 2 października 2013 r. umowę o ustanowieniu rozdzielności majątkowej i także w dniu 2 października 2013 r. umowę o podział majątku, na mocy której pozwana stała właścicielem ich dotychczas wspólnego majątku bez spłat i dopłat, § 2.1 i § 2.2 umowy o podział majątku.

Komornik w kolejnym miesiącu komornik dokonał zajęcia licznych ruchomości, informując o tym także pozwaną, wskazaną jako właściciel m.in. pojazdów marki M. i K.. Zatem w chwili dokonywania podziału majątku (2 października 2013 r.) oboje małżonkowie mieli świadomość istniejącego zadłużenia i skierowania postępowania egzekucyjnego do majątku A. W. (2), a ich działanie miało na celu ograniczenie możliwości egzekucji wierzytelności powoda. Dłużnik wyzbył się swojej części majątku wspólnego małżonków, nie żądając od żony żadnych spłat. Okoliczność braku majątku A. W. (2) przyznał w dniu 8 kwietnia 2014 r. w sprawie sygn. akt I C 2495/13 składając zeznania, zaś małżonkowie określili wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi na kwotę 600.000 zł. Nie ulega zatem w ocenie Sądu Okręgowego wątpliwości, że na skutek przeniesienia na wyłączną własność pozwanej wszystkich składników majątku wspólnego, głównie w postaci udziałów w nieruchomości i ruchomości, dłużnik stał się niewypłacalny w stopniu wyższym niż przed dokonaniem tej czynności, pomimo bowiem prowadzenia przez szereg lat postępowania egzekucyjnego nie doszło do zaspokojenia wierzyciela.

Sąd Okręgowy uznał za wykazany fakt, iż A. W. (2) miał świadomość pokrzywdzenia wierzyciela, o czym świadczy chronologia czasowa wszczęcia postępowania egzekucyjnego i dokonania podziału majątku o tym ewidentnie świadczy. Do dnia 2 października 2012 r. dłużnik powoda był współwłaścicielem nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę ewid. nr (...), położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi Księgę wieczystą o numerze (...), a także współwłaścicielem udziałów w nieruchomościach - (...) części w niezabudowanej nieruchomości, stanowiącej działkę ewid. nr (...) oraz (...) części w niezabudowanej nieruchomości, stanowiącej działkę ewid. nr (...). Był ponadto współwłaścicielem licznych ruchomości, w tym wartościowych samochodów oraz przedmiotów użytkowych. Przed dniem 2 października 2013 r. w małżeństwie obowiązywał ustrój wspólności majątkowej

małżeńskiej. Nie doszło między małżonkami do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym (art. 43 § 2 k.r.o.), a zatem należy uznać, że ich udziały w majątku wspólnym były równe. Małżonkowie następnie ustanowili umownie ustrój rozdzielnosci majątkowej. Dokonany podział majątku przewidywał zaś przekazanie całości majątku na rzecz pozwanej, która nie została zobligowana do czynienia spłat na rzecz męża. Małżonkowie nie zachowali względem siebie żadnych roszczeń. Sąd Okręgowy zauważył, że nieruchomości stanowiąca działkę nr (...) obciążona była dwoma hipotekami umownymi zwykłymi i dwoma hipotekami umownymi kaucyjnymi na rzecz (...) z siedzibą w W., stanowiącymi zabezpieczenie dla spłaty kredytu (kapitał, koszty, odsetki) udzielonego na cele mieszkaniowe A. i A. W. (2), jednak wskazał na treść zeznań pozwanej, z których wynika, że A. W. (2) również dokonywał spłaty tegoż zadłużenia, a więc pozwana nie ponosi w pełni tego ciężaru. Ponadto w ocenie Sądu wysokość zadłużenia pozostałego do spłaty po 13 latach spłat nie uzasadnia przyjęcia, że wielkość przyznanego pozwanej majątku jest tego wynikiem i uzasadnieniem dla tak nierównego rozdzielnie składników majątkowych. Małżonkowie W. kilkanaście lat wcześniej rozpoczęli prowadzenie działalności gospodarczych, podejmując związane z tym ryzyko ekonomiczne. Przez co najmniej okres od 1999 roku do 2013 roku nie zdecydowali się jednak na ustanowienie rozdzielnosci majątkowej, świadomie narażając się na wspólne ponoszenie konsekwencji finansowych ewentualnych niepowodzeń. Dopiero wszczęcie egzekucji przeciwko A. W. (2) doprowadziło małżonków do wniosku o celowości ustanowienia rozdzielnosci majątkowej, a także podziału dotychczasowego majątku. Powyższe przemawia w ocenie Sądu Okręgowego za uznaniem, że dłużnik wiedział o pokrzywdzeniu wierzyciela (powoda) i działał z pełną tego świadomością.

Sąd Okręgowy wskazał też, iż pozwana należy do kręgu osób bliskich dłużnika, wobec czego znajduje zastosowanie domniemanie prawne wyrażone w art. 527 § 3 k.c. odnośnie posiadania przez nią świadomości w zakresie pokrzywdzenia wierzyciela, zaś ciężar obalenia tegoż domniemania spoczywa na pozwanej. Zdaniem Sądu pozwana nie dowiodła, że nie wiedziała o takiej okoliczności, zaś z zebranego materiału dowodowego, w tym zeznań pozwanej złożonych na rozprawie wynika jednoznacznie, iż wiedziała o zadłużeniu męża w chwili zawierania umowy o podział majątku, a wręcz jej działanie było podyktowane ochroną dorobku przed utratą w toku postępowania egzekucyjnego, o którego wszczęciu miała wiedzę. Sąd Okręgowy podkreślił, że małżonkowie wspólnie mieszkali, pozwana angażowała się w działalność męża – pomagała mu w obowiązkach zawodowych, odbierała także części od powoda nie regulując należności zgodnie z przyjętym sposobem płatności. Nadto z wyjaśnień pozwanej wynika, że o różnych długach męża wiedziała od 2011 roku – wówczas zdecydowała się na zajęcie się w miejsce męża działalnością gospodarczą o tożsamym profilu, wskazując na niegospodarność męża i konieczność współdziałania w celu spłaty powstałych wówczas wobec właściciela hal zadłużeń. Ponadto pozwana została w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego wobec A. W. (2) poinformowana o zajętych ruchomościach, obierając zawiadomienie 20 sierpnia 2013 r., zatem co najmniej od tej daty pozwana miała wiedzę na temat zadłużenia męża.

Sąd Okręgowy wskazał też, że z punktu widzenia możliwości skorzystania przez wierzyciela z ochrony pauliańskiej istotne jest, aby skutkiem zaskarżonej czynności prawnej było odniesienie przez osobę trzecią korzyści majątkowej. Uzyskanie korzyści przez osobę trzecią stanowi w tej sytuacji niejako lustrzane odbicie uszczuplenia majątkowego, do jakiego doszło w majątku dłużnika na skutek dokonanej czynności prawnej. Korzyść majątkową w rozumieniu art. 527 k.c. należy rozumieć w aspekcie przesunięcia majątkowego – wyjście składnika majątkowego z majątku dłużnika odpowiada korzyści osoby trzeciej.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił argumentów pozwanej wskazującej, że w wyniku podziału majątku nie uzyskała korzyści majątkowej, gdyż cały majątek wspólny małżonków zgromadzony został dzięki jej środkom. Sąd podkreślił, że małżonkowie przez ponad 20 lat małżeństwa pozostawali w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej, prowadzili działalność gospodarczą, byli współwłaścicielami nieruchomości i ruchomości wchodzących w skład masy majątkowej, zaś pozwana nie żądała ustalenia innych niż wynika to z ustawy udziałów w majątku wspólnym; ponadto zakup nieruchomości dokonany został wspólnie przez małżonków, zaś budowa domu sfinansowana została w głównej mierze ze środków pochodzących z zaciągniętego kredytu mieszkaniowego, przy czym z treści księgi wieczystej nieruchomości wynika, iż został on udzielony A. i A. W. (2) i oboje małżonkowie kredyt ten spłacali.

Z zeznań pozwanej wynika, że w latach 2004-2011 nie pracowała, jej mąż utrzymywał wówczas rodzinę ze swojej działalności – ponosił koszty zakupu i opłat dla czteroosobowej rodziny, podczas, gdy pozwana pokrywała dodatkowe koszty na rozwój dzieci. W ocenie Sądu Okręgowego nie sposób pominąć tego wkładu finansowego dłużnika w majątek wspólny małżonków, ponadto zakupu nieruchomości pod budowę domu małżonkowie dokonali wspólnie, zaś pozwana wówczas nie domagała się ustanowienia jej wyłącznym właścicielem nieruchomości z uwagi na nakłady z majątku odrębnego. Pozwana uzyskując wyłączną własność nieruchomości, na której małżonkowie wspólnie pracowali, bez konieczności jakichkolwiek spłat czy dopłat uzyskała korzyść majątkową, tym bardziej, iż spłata obciążającego nieruchomość zadłużenia hipotecznego dokonywana była i jest także przez pozwanego.

Za nie mającą znaczenia dla rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy uznał podnoszoną przez pozwaną okoliczność, że nie wyrażała ona zgody na czynności męża, a nadto powód nie posiada tytułu wykonawczego przeciwko pozwanej, podkreślając, że w wyniku ustanowienia rozdzielności majątkowej przestał istnieć majątek objęty tzw. wspólnością łączną, która uległa przekształceniu we współwłasność w częściach ułamkowych.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., uwzględniając także koszty postępowania zażaleniowego i postępowania związanego z wnioskiem o zabezpieczenie.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła pozwana, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 527 § 1 k.c. poprzez uznanie za bezskuteczną umowy z 2 października 2013 r. , na mocy której został dokonany podział majątku wspólnego A. W. (2) i A. W. (1) w sytuacji braku zaistnienia przesłanek określonych w niniejszym artykule,

- art. 527 § 2 k.c. poprzez uznanie, że czynność podziału majątku wspólnego została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela w sytuacji, gdy w wyniku dokonanej czynności dłużnik nie stał się niewypłacalny w większym stopniu niż był przed jej dokonaniem, zaś na skutek braku klauzuli wykonalności przeciwko pozwanej, powód jako wierzyciel nie mógł prowadzić egzekucji z majątku wspólnego małżonków;

II. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez odmowę wiarygodności zeznań pozwanej i błędne ustalenie, że udziały małżonków nie zostały ustalone na poziomie innym niż po 1/2, w sytuacji gdy z przedstawionych przez pozwaną dowodów wynika, że to pozwana poczyniła nakłady na majątek wspólny.

Wskazując na powyższe pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny w całości przyjmuje za własne.

Za bezzasadne Sąd Apelacyjny uznaje przede wszystkim podniesione w apelacji pozwanej zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że postawienie zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, przy użyciu wyłącznie argumentów jurydycznych, że Sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8 poz. 139 i z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000/10 poz. 189).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 października 2004 r. III CK 245/04 przepis art. 233 § 1 k.p.c. określający obowiązujące zasady oceny dowodów może zostać naruszony w wyniku nieuwzględnienia przez sąd przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, całokształtu zebranego materiału dowodowego, przeprowadzenia określonych dowodów niezgodnie z zasadami procedury cywilnej, na przykład niezgodnie z zasadą bezpośredniości. Postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania przez skarżącego uchybienia podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów.

Nie może więc być uznany za zasadny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który nie odnosi się do oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy, a stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez ten Sąd. Sąd Okręgowy wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyny, dla których uznał zeznania pozwanej za jedynie częściowo wiarygodne, zaś podniesione przez pozwaną argumenty nie podważają prawidłowości oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy.

Zarzuty apelacji zmierzające do zakwestionowania ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego orzeczenia są jedynie polemiką skarżącą z poglądem Sądu Okręgowego i przedstawiają jedynie subiektywne oceny pozwanej, nie znajdujące oparcia w zebranych dowodach.

Należy przy tym zauważyć, że odrębną kwestią są nakłady dokonane przez pozwaną na majątek wspólny stron, a odrębną – możliwość ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku objętym wspólnością małżeńską.

W ramach niniejszego postępowania kwestia udziałów małżonków w majątku objętym wspólnością nie ma znaczenia dla oceny zasadności roszczenia ze skargi pauliańskiej. Przede wszystkim stroną postępowania nie jest dłużnik, którego praw takie rozstrzygnięcie mogłoby dotyczyć, poza tym ta kwestia może wpłynąć jedynie na zakres ostatecznie uzyskanego przez wierzyciela zaspokojenia z majątku podlegającego podziałowi, zaś roszczenie o uznanie czynności za bezskuteczną jedynie otwiera wierzycielowi drogę do uzyskania zaspokojenia, bez oceny, w jakim stopniu zaspokojenie to będzie możliwe.

W toku postępowania pozwana podnosiła, że poczyniła nakłady na majątek wspólny z majątku odrębnego, nie kwestionując, że dłużnik – małżonek pozwanej, swoją pracą także do powstania majątku wspólnego się przyczyniał, chociażby w okresie, kiedy pozwana nie pracowała, zaś cały ciężar utrzymania rodziny spoczywał właśnie na dłużniku. Sam fakt poczynienia przez pozwaną nakładów z majątku odrębnego nie daje podstaw do ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku objętym wspólnością, gdyż pozwanej przysługuje roszczenie o zwrot nakładów.

Zatem twierdzenia pozwanej zmierzały w istocie do wykazania, że posiada ona w stosunku do dłużnika wierzytelność o zwrot nakładów, która została niejako „rozliczona” w ramach podziału majątku dorobkowego.

Treść zawartej przez strony umowy nie wskazuje jednak na dokonanie takiego rozliczenia, nie została bowiem w umowie wskazana żadna wierzytelność pozwanej, która zostałaby objęta umową i która zostałaby np. potrącona z przysługującej małżonkowi wierzytelnością z tytułu spłaty. Pozwana nie wykazała także w toku niniejszego wysokości przysługującej jej wierzytelności ani nie przedstawiła dowodu złożenia oświadczenia o jej potrąceniu z wierzytelnością przysługującą dłużnikowi z tytułu spłaty z majątku wspólnego.

Treść umowy o podział majątku dorobkowego jednoznacznie wskazuje, że majątek objęty wspólnością majątkową pozwanej i dłużnika w całości przypadł pozwanej bez jakiegokolwiek spłaty na rzecz dłużnika.

Ustalone okoliczności faktyczne nie dają też podstaw do uwzględnienia podniesionego przez pozwaną zarzutu naruszenia art. 527 § 2 k.c.

Nie ulega wątpliwości, że spełniona jest przesłanka pokrzywdzenia wierzyciela rozumiana jako niewypłacalność lub pogłębienie stanu niewypłacalności dłużnika, gdyż niewątpliwie prowadzenie egzekucji jedynie z otrzymywanego przez dłużnika wynagrodzenia nie daje szansy na zaspokojenie wierzytelności powoda. „Niewypłacalność” oznacza zaś taki obiektywny stan majątku dłużnika, wykazany wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi.

Należy przy tym podkreślić, że oceny, czy powstanie niewypłacalności dłużnika lub pogłębienie tej niewypłacalności jest skutkiem zaskarżonej czynności, dokonuje się nie według stanu istniejącego w dacie dokonania zaskarżonej czynności, ale stanu istniejącego w chwili wystąpienia ze skargą paulińską i w chwili wyrokowania.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2012 r. V CSK 183/11 dłużnikiem niewypłacalnym w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. jest ten, w którego majątku - na skutek czynności polegającej na przesunięciu składników majątkowych, powodującej uszczuplenie przyszłej masy - brak składników majątkowych, z których można przeprowadzić egzekucję. Nie ma zatem znaczenia dodatni wynik rachunku zysków i strat (bilans), czy istnienie majątku dłużnika, z którego nie można ściągnąć należności, tylko realna szansa (możliwość) zaspokojenia wierzyciela; niewypłacalność dłużnika powinna istnieć w chwili zaskarżenia (wniesienia powództwa o uznanie czynności za bezskuteczną) i zachować aktualność na chwilę orzekania.

Na temat istoty związku między czynnością dłużnika a pokrzywdzeniem wierzyciela wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 lipca 2013 r. IV CSK 738/12 wskazując, że uwzględnienie powództwa opartego na art. 527 k.c. jest możliwe tylko w razie istnienia związku przyczynowego między zaskarżoną czynnością prawną dłużnika a jego niewypłacalnością. Jeżeli bowiem stan majątku dłużnika uniemożliwiał zaspokojenie wierzyciela niezależnie od tego, czy zaskarżona czynność zostałaby dokonana, nie istnieje związek przyczynowy między tą czynnością a pokrzywdzeniem wierzyciela co skutkuje koniecznością oddalenia skargi paulińskiej.

W sprawie niniejszej powódka wykazała, że wszczęta w stosunku do dłużnika egzekucja okazała się bezskuteczna z uwagi na brak majątku dłużnika, pozwana nie wykazała zaś istnienia majątku dłużnika ani oszczędności z których wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie.

Trafnie także Sąd Okręgowy uznał, że sam fakt obciążenia nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) dwoma hipotekami umownymi zwykłymi i dwoma hipotekami umownymi kaucyjnymi na rzecz (...) z siedzibą w W., stanowiącymi zabezpieczenie dla spłaty kredytu udzielonego na cele mieszkaniowe A. i A. W. (2) nie daje podstaw do uznania, że powódka jako wierzyciel nie mogłaby z tej nieruchomości uzyskać zaspokojenia swojej wierzytelności. Przede wszystkim nie zostało bowiem wykazane, jaki jest aktualnie rzeczywisty stan zadłużenia zabezpieczony hipoteką, zwłaszcza że dotyczy ona wierzytelności wynikającej z umowy kredytu zawartej przez oboje małżonków i spłacanej przez nich przez 13 lat.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 czerwca 2007 r. II CSK 93/07 nawet przy obciążeniu nieruchomości hipoteką, wierzyciele nieuprzywilejowani będą mogli zaspokoić w całości lub w części swoje wierzytelności. Okoliczności te, istotne dla skuteczności egzekucji, nie mogą być znane w chwili orzekania w oparciu o art. 527 k.c., a tym samym nie mogą mieć wpływu na treść orzeczenia w tym znaczeniu, że nie mogą warunkować ani ograniczać zakresu uprawnienia wierzyciela przewidzianego w tym przepisie.

Uwzględnienie skargi paulińskiej skutkuje tzw. bezskutecznością względną zaskarżonej czynności, a wyrok nie ma na celu określenie czy też ograniczenie wysokości wartości przedmiotu tej czynności. Możliwość tylko częściowego

zaspokojenia się z przedmiotu zaskarżonej czynności dlatego, że jest on obciążony hipoteką na rzecz innej wierzytelności uprzywilejowanej, nie ogranicza więc uprawnień do zaskarżenia skargą paulińską całej czynności, a nie tylko tej jej części, która odpowiada możliwości zaspokojenia. Wierzyciel ma prawo domagać się także w takiej sytuacji uznania bezskuteczności czynności prawnej w całości i ze względu na całą swoją wierzytelność.

Dla oceny możliwości uzyskania przez wierzyciela zaspokojenia istotne jest zatem jaka jest aktualnie wartość nieruchomości będącej przedmiotem darowizny oraz jaki jest stan zadłużenia zabezpieczonego hipoteką.

Pozwana nie wykazała ani jaka jest wartość nieruchomości obciążonej hipoteką, ani jaki jest aktualny stan zadłużenia wynikającego z umowy kredytu zawartej przez pozwaną i dłużnika, nie ma więc podstaw do uznania, że wysokość obciążenia przewyższa wartość nieruchomości, a tym samym że wierzyciel nie mógłby uzyskać zaspokojenia swojej wierzytelności w żadnym zakresie. Tym samym należy uznać, że także co do tej nieruchomości, umowa podziału majątku dorobkowego doprowadziła do pokrzywdzenia wierzyciela w rozumieniu art. 527 § 2 k.c., co uzasadnia uznanie czynności tej za bezskuteczną w stosunku do wierzytelności powodowej Spółki.

Dla oceny istnienia pokrzywdzenia wierzyciel bez znaczenia jest też wskazana przez pozwaną okoliczność, że powódka nie dysponowała tytułem wykonawczym przeciwko pozwanej pozwalającym na prowadzenie egzekucji z majątku objętego wspólnością małżeńską.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że powództwo przewidziane w art. 527 k.c. jest dopuszczalne także wtedy, gdy dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, a przedmiot zaskarżonej czynności wchodził do majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka, przy czym uznanie czynności prawnej za bezskuteczną nie uchyla obowiązku uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2003 r. IV CKN 204/01, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2003 r. III CZP 72/03) i stanowisko to pozostaje aktualne także po zmianie art. 41 k.r.o. dokonanej z dniem 20 stycznia 2005 r.

Dopiero bowiem w stadium postępowania egzekucyjnego, a w zasadzie na etapie postępowania klauzulowego, po uzyskaniu wyroku ze skargi paulińskiej, aktualizuje się ograniczenie ustawowe z art. 41 § 1 k.r.o. i obrona małżonka przeciwko takiemu wierzycielowi poprzez wykazywanie, iż nie wyrażał zgody na zaciągnięcie zobowiązania przez drugiego małżonka.

Zatem wierzyciel, którego dłużnikiem jest jeden z małżonków, może żądać na podstawie art. 527 § 1 k.c. uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej przez obu małżonków i dotyczącej ich majątku wspólnego, gdy małżonek dłużnika nie wyraził zgody na zaciągnięcie zobowiązania w myśl art. 41 § 1 k.r.o. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2011 r. III CZP 19/11).

Należy też podkreślić, że małżonkowie dokonali zniesienia wspólności majątkowej, wobec czego podniesiony przez pozwaną zarzut jest całkowicie chybiony.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy w pełni uzasadniają też oparcie się w sprawie niniejszej na domniemaniu wynikającym z art. 527 § 3 k.c.

Przede wszystkim nie ulega wątpliwości, że dłużnik w dacie dokonania czynności prawnej miał pełną świadomość nie tylko istnienia zobowiązania wobec powódki, ale także toczącego się postępowania egzekucyjnego.

Dla oceny zaistnienia świadomości dłużnika działania z pokrzywdzeniem wierzycieli nie jest konieczne wykazanie, że zamiarze dłużnika leżało pokrzywdzenie wierzycieli, albo też aby zamiar ten był skierowany przeciwko określonemu wierzycielowi – wystarczy świadomość dłużnika, że czynność prawna przez niego dokonana może spowodować dla ogółu wierzycieli niemożność zaspokojenia się, przy czym świadomość ta musi istnieć w chwili dokonania czynności prawnej. Niewątpliwie obowiązek wykazania zaistnienia tej przesłanki obciąża powoda jako wierzyciela, tym niemniej ustalone przez Sąd Okręgowy okoliczności faktyczne potwierdzają istnienie tej świadomości u dłużnika, który w

trakcie postępowania egzekucyjnego wyzbywa się jedyne go majątku, z jakiego egzekucja mogłaby być skutecznie przeprowadzona.

Bezzasadne są też zarzuty zmierzające do wykazania, że pozwana nie miała świadomości co do działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Niewątpliwie zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia tej przesłanki spoczywa na wierzycielu, jednak w sprawie niniejszej mają zastosowanie dwie regulacje działające na korzyść powoda: domniemanie wynikające z pokrewieństwa między pozwaną a dłużnikiem co uzasadnia stwierdzenie, że korzyść uzyskała osoba będąca w bliskim stosunku z dłużnikiem (art. 527 § 3 k.c.) oraz wynikające z uzyskania przez pozwaną korzyści majątkowej bezpłatnie wyłączenie tej przesłanki zgodnie z art. 528 k.c.

Na gruncie art. 527 § 3 k.c. pojęcie „bliskich stosunków” należy rozumieć szeroko, a więc nie tylko są to osoby bliskie czyli pozostające z dłużnikiem w stosunkach rodzinnych lub podobnych o charakterze osobistym, jak narzeczeństwo czy konkubinat (przy czym same więzy pokrewieństwa czy powinowactwa nie przesądzają same w sobie o bliskich stosunkach) ale osoby pozostające w takim stosunku bliskości, który uzasadnia przyjęcie, że jedna z nich jest w posiadaniu informacji o aktualnej sytuacji majątkowej drugiej, a więc np. bliska znajomość, przyjaźń, wspólne interesy, stała współpraca.

Zaskarżenie czynności dokonanej wobec osób bliskich, powoduje odwrócenie ciężaru dowodu, wierzyciel w tym wypadku obowiązany jest tylko do wykazania stosunku bliskości, a rzeczą osoby trzeciej jest wykazanie w drodze przeciwdowodu, że nie miał wiedzy o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Przedstawione przez pozwaną dowody nie są w ocenie Sądu Apelacyjnego wystarczające dla obalenia domniemania wynikającego z art. 527 § 3 k.c., ponadto wobec uzyskania przez pozwaną korzyści majątkowej bezpłatnie, fakt istnienia po jej stronie świadomości co do działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli nie ma żadnego znaczenia, z uwagi na treść art. 528 k.c.

Zgodnie z treścią art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. W konsekwencji zastosowania tego artykułu odpada obowiązek wykazania przez wierzyciela działania osoby trzeciej w złej wierze.

Niewątpliwie zatem w sprawie niniejszej zaistniały wszelkie przesłanki określone przepisami art. 527 k.c. uzasadniające uwzględnienie powództwa.

Mając powyższe na względzie i uznając podniesione w apelacji zarzuty za bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.